

**Zápis z pracovní skupiny k SZP – Dobré životní podmínky zvířat
19. 2. 2021, od 10:00 on-line**

Pracovní skupina se vzhledem k epidemiologickým opatřením uskutečnila formou on-line jednání na platformě MS Teams a připojilo se na ni 97 účastníků. Před jednáním byl registrovaným účastníkům zaslán podkladový materiál. Jednání vedl Ing. Pavel Sekáč, Ph.D., náměstek ministra pro řízení Sekce pro fondy EU, vědu, výzkum a vzdělávání a přednášejícími byli Ing. David Kuna, ředitel odboru environmentálních podpor PRV a Ing. Josef Tabery, ředitel odboru Řídicí orgán PRV.

Cílem pracovní skupiny byla detailní technická diskuse, která má vést k dohodě na nastavení podmínek na národní úrovni, aby mohlo být návazně zahájeno vyjednávání Strategického plánu ČR (dále také „SP“) s Evropskou komisí. Nicméně prezentovaný návrh nemusí být konečný, protože je nutné vyčkat na závěry jednání Trialogu a výsledný legislativní text nařízení. Spolu s tím bude dle možností zohledněna také rámcová pozice ČR, která obsahuje řadu postupů, jenž nejsou v návrhu legislativního balíčku Evropské komise obsaženy, a tedy nebyly zcela zapracovány do návrhů nastavení předložených za MZe k diskusi pracovní skupiny.

ŘO David Kuna představil aktuální stav vyjednávání SZP, sdělil, že v případě opatření Dobré životní podmínky zvířat v rámci Programu rozvoje venkova je předpokládán příjem žádostí o dotace ještě v roce 2021 a 2022, tedy v rámci přechodného období. Objasnil právní rámec a představil navrhované podmínky nových intervencí na zvířata, které by měly být implementovány v rámci nové SZP pravděpodobně od roku 2023. Dále ŘO Josef Tabery představil podmínky investičních intervencí, které jsou pro nadcházející období SZP nové.

Prezentace byla po jednání zaslána všem účastníkům s nabídkou možnosti zasílat další připomínky a podněty. Písemný záznam diskuse je pro přehlednost zestručněn, v případě potřeby je k dispozici videozáznam z jednání. Zápis byl doplněn záznamem chatu a připomínkami, které byly MZe zaslány po jednání pracovní skupiny. Vzhledem k tomu, že některé byly reakcí na proběhlou diskusi či chat, je na ně reagováno v závěru.

Diskuze

NM Pavel Sekáč: Přivítal členy PS Dobré životní podmínky zvířat i zástupce odborné sekce MZe a odpovědné pracovníky ÚZEI a otevřel diskuzi.

Zdeňka Pražáková: V případě intervence pro suchostojné krávy by měl být podporován spíše přístup na pastvinu, než do výběhu.

ŘO David Kuna: O možnosti využít pro suchostojné krávy pastviny, které nepřiléhají přímo k trvalému objektu, jak je to nastaveno v současném opatření, se uvažuje. Je třeba zajistit výpočet kalkulace a prověřit možnosti kontrol ze strany platební agentury.

Jiří Zelenka, ZD Krásná Hora: Souhlasil s podporou pastvin pro suchostojky. Kritizoval přepočítávací koeficient pro prvotelky mladší 2 let (0,6 VDJ) a navrhl, aby kráva měla vždy koeficient 1 VDJ bez ohledu na věk. Stále je z naší strany připomínkováno a teď je vhodná doba to udělat.

ŘO David Kuna: Stanovení přepočítávacích koeficientů je nyní poptáváno u EK, není zřejmé, jaké koeficienty jsou požadovány pro vykazování nebo výplatu. Tabulku s koeficienty z EUROSTATu zašleme k zápisu (v příloze).

Jan Stibal, SChP: K investiční intervenci pro přeměnu porodních welfarových kotců pro prasnice uvedl, že je třeba zajistit definici porodního kotce na evropské úrovni tak, aby tyto měly odpovídající rozměry. Je to třeba zajistit co nejdříve, aby již mohla být připravována projektová dokumentace na přestavbu. Požádal o zaslání tabulky přepočítávacích koeficientů EUROSTATu. U prasat by bylo vhodné doplnit podporu zvětšení prostoru pro selata také podporou zvětšení plochy pro chovné prasničky.

ŘO David Kuna: Tabulku s koeficienty z EUROSTATu zašleme k zápisu (v příloze). Konkrétní návrh podpory zvětšení plochy pro chovné prasničky nebyl v předchozích pracovních skupinách předložen, a proto není navrhována.

ŘO Josef Tabery: Ve věci stanovení definice welfarového kotce požádal zástupce ÚZEI a odborných útvarů a ústavů o spolupráci a možnou konzultaci s EK, a aby toto vzali jako prioritu při nastavování investičních intervencí na AW.

Daniel Falta, Mendelova univerzita: K podpoře zlepšení stájového prostředí se dotázal, jak bude zohledněno ustájení krav na matracích. Je spousta chovatelů, kteří mají slámu pouze u telat a u krav matrace. Připomněl, že mouchy se líhnou u telat, ne na matracích u krav. Bude takový chovatel moci žádat pouze na podporu u telat? Dávalo by to smysl.

ŘO David Kuna: Podpora je oproti stávajícímu opatření rozšířena i pro telata dojeného skotu do věku 2 měsíců. O navrhovaném rozdělení platby na dojnice a telata lze uvažovat, bude předmětem dalších odborných diskuzí ke stanovení podmínek této intervence.

Dušan Kořínek, zástupce firmy Schaumann ČR, s.r.o.: Uvedl zkušenost ze současného období, kdy kontrola na místě u podopatření pro suchostojné krávy požadovala nastlání celého výběhu, ne pouze v místech vstupu do něj. Nyní již tato podmínka uvedená u intervence pro suchostojné krávy není. Bude to tak?

ŘO David Kuna: V současném opatření je podmínkou nastýlat slámou v místech přístupu do výběhu v rozsahu 5 m² na jednu suchostojnou krávu. Tato podmínka by měla být zachována i pro novou intervenci a kontrola by měla podle toho postupovat.

Marek Špínka, ČZU a VÚŽV: Podpory jsou mířeny na oblasti s největšími problémy, ale měly by být cíleny i do oblastí s vyšším standardem, které ukazují směr, tedy např. i do ekologických chovů. Např. podporu na snižování četnosti hmyzu ve stáji by mohl uplatnit i ekologický chovatel dojnic. Vhodná je podpora pastvy pro dojnice. Je dobře podpořit investice na přestavbu welfarových kotců pro prasnice, ale je potřeba stanovit definici těchto kotců. Požaduje definovat zásady používání mobilních klecí (sklopných a odstranitelných). Platba by měla směřovat i na prasnice, které budou ve welfarových kotcích chovány, neboť jsou s tím spojeny i vyšší náklady na jejich chov.

NM Pavel Sekáč: Poděkoval za odborné připomínky a uvedl, že je třeba zvážit možnosti legislativy a definici baseline a zjistit, co je v tomto směru možné. Toto téma bude ještě dále diskutováno.

ŘO David Kuna: O možnosti podpory na snižování výskytu hmyzu i v ekologických chovech budeme dále jednat. Je potřeba rozdělit podporu ve stájích a na pastvině.

Kateřina Urbánková, PRO-BIO: Uvedla, že chápe, že je třeba nějakým způsobem pracovat se zvyšováním welfare vůči baseline, která je nastavena, ale na druhou stranu má pocit, že se baseline snižuje kvůli tomu, aby se mohlo dosáhnout na dotace. Intervence nereflktují společenskou poptávku na to, jak by měl welfare vypadat. Chápe výhrady SVS vůči volným chovům, nebo třeba mobilním

kurníkům nebo chovu prasat na pastvě, nicméně náказová situace v roce 2025 může vypadat úplně jinak a mohli bychom litovat, že jsme je nenastavili pro novou SZP. Spotřebitelé si představují tyto volné chovy jako nejvyšší možný welfare, a proto bychom je měli zavést jako významnou investiční podporu jak pro konvenční, tak ekologické zemědělce. Okolní státy podporu na mobilní kurníky již mají a my jsme ji opět nedokázali zavést. Některé intervence obsahují parametry, které jdou i nad rámec ekologického zemědělství, jeho legislativy, nebo to ekologická legislativa vůbec neřeší, bylo by tedy vhodné rozšířit podporu i na EZ chovy, např. podporu na snižování výskytu hmyzu. Proto požaduje detailní rozbor kalkulace pro intervenci EZ, aby byl zřejmý pohled na podporu z hlediska animal welfare. Ekologové dělají mnoho věcí, o nichž si myslí, že nejsou v platbě na plochu zohledněny.

ŘO David Kuna: Podle SWOT analýzy vykazují současná opatření pozitivní efekty na podporovaná zvířata, jako jsou např. delší věk, větší hmotnost pro prasničky atd. Z provedených šetření zapojených podniků se opatření ubírají správným směrem. K možnosti volných chovů pro monogastry uvedl, že v dlouhodobém výhledu, do roku 2027, je od EK doporučováno zabránění rizika šíření Afrického moru prasat a řešení náказové situace, a proto podpory pro venkovní chovy prasat nebo drůbeže nejsou navrženy.

ŘO Josef Tabery: O podporu mobilních kurníků lze požádat již nyní, v rámci 12. kola příjmů žádosti z PRV je kromě toho v sektoru drůbeže navrhované kritérium pro alternativní chovy drůbeže. Předpokládá se pokračování i nadále, v rámci budoucí SZP.

Jan Ulrich, ZS: ZS tato opatření vnímá jako klíčové pro chovatele. Klíčová je finanční alokace na tyto intervence, zejména trend oproti současnosti. Dotázal se, zda investiční intervence budou financovány samostatně nebo budou vybírány v rámci jiných investic. Dále měl dotaz ohledně možnosti čerpání dotace na zvětšení lehacího prostoru pro dojnice i pro moderní robotické stáje a stavu diskuze na toto téma s odborným útvarem MZe.

NM Pavel Sekáč: Uvedl, že v tuto chvíli jsou nastavovány technické parametry jednotlivých managementů. Jsme dnes mínus 12 % oproti současnému rozpočtu, máme základní kofinancování a celý rozpočet je závislý na zajištění kofinancování PRV. Máme-li reflektovat na společenské výzvy a na to, co nám ukládá Green Deal, Strategie k biodiverzitě a strategie Farm to Fork, je potřeba zajistit odpovídající finanční podporu a doufá, že v tom budeme úspěšní. Otázka alokací na jednotlivé managementy je mozaikou toho, jak bude dohodnuta ekoplatba, jak se dohodne I. a II. pilíř po uzavření dialogu. Vyzval k trpělivosti v této otázce a zároveň požádal o podporu resortu v diskuzích kolem rozpočtu a navyšování kofinancování PRV.

ŘO David Kuna: Novela vyhlášky č. 208/2004 Sb., kde je navyšování počtu dojnic v robotických stájích oproti počtu lehacích boxů navrhováno, je v současné době stále v legislativním procesu, proto současné platné znění této vyhlášky je bráno jako baseline pro stanovení podmínek opatření na zvětšení lehacího prostoru.

ŘO Josef Tabery: Navrhované investiční intervence welfare budou financovány samostatně.

Bohumil Belada, AK: AK podporuje navrhované podpory. Ohradil se proti tvrzení, že se baseline v ČR snižují a že se podmínky chovu zhoršují, všechny rozměry pro zvířata se zvětšují, ve srovnání s ostatními evropskými státy jsme na tom velmi dobře. Přiklání se k výběhům pro suchostojky na pastviny, nejen vedle stájí. Zdůraznil důležitost definice welfareových kotců u prasnic, ale také u nosnic na evropské úrovni. Stanovení rozměrů EK bude rozhodující a je třeba se účastnit diskuze s ostatními členskými státy. Nabídl spolupráci SChP i Drůbežářské unie.

ŘO David Kuna: O možnosti využít pro suchostojné krávy pastviny, které nepřiléhají přímo k trvalému objektu, jak je to nastaveno v současném opatření, se uvažuje. Je třeba zajistit výpočet kalkulace a prověřit možnosti kontrol ze strany platební agentury.

ŘO Josef Tabery: Ve věci stanovení definice welfarového kotce požádal zástupce ÚZEI a odborných útvarů a ústavů o spolupráci a možnou konzultaci s EK, a aby toto vzali jako prioritu při nastavování investičních intervencí na AW.

Leoš Říha, AK: Podpory nejsou nastaveny neefektivně a benevolentně, členové AK to vnímají spíše naopak a jsou pro ně i důležité. V chovu skotu není reflektován rámec zvířat. Ke zlepšení stájového prostředí se dotázal, zda lze použít k podestýlce i slámu ze sklizně trav na semeno a piliny a zmínil možnost použití i kvalitních matrací. Souhlasí s tím, že výběhy nemusí navazovat na stáje. Poznamenal, že kontrolní orgány by měly brát ohled, při kontrole tohoto opatření, na klimatické podmínky.

ŘO David Kuna: O možnosti využít pro suchostojné krávy pastviny, které nepřiléhají přímo k trvalému objektu, jak je to nastaveno v současném opatření, se uvažuje. Je třeba zajistit výpočet kalkulace a prověřit možnosti kontrol ze strany platební agentury.

Matracové chovy jsou z plateb vyloučeny vzhledem k nemožnosti prokázání dodatečných nákladů, tzn. kalkulaci platby.

Výběh pro suchostojky není celoroční, je omezen jejich dobou stání na sucho. Celoročně se však na uvedeném hospodářství dojnice střídají a žadatel je povinen zajistit nepřetržitý přístup do výběhu pro jednotlivé dojnice, které jsou v suchostojné stáji po tuto dobu ustájeny.

Dita Laura Michaličková, Společnost pro zvířata: Ve výběhu pro suchostojky by měly být částečně zpevněné plochy, aby se zvířata nebrodila v bahně, počet navržených dní pobytu ve výběhu je krátký, měl by být celoroční s ohledem na počasí. Je nutné řešit věk připouštění jaloviček a dlouhověkost dojnic, obvykle je to 4 až 5 let, což je málo. U chovu prasat chybí podpora obohaceného prostředí i ve výkrmu prasat – podestýlka, nestačí řetězy nebo pneumatiky, vhodná je možnost výběhu. Namísto porodních klecí zavádět opatření na to, aby selata nemohla být prasnici zalehnuta. K zamezení rutinního zkracování ocásků je potřeba vhodnou technologií zajistit to, aby selata neměla potřebu si ocásky okusovat, tj. obohacené prostředí, výběhy, větší prostor a dohled nad nimi. Nejsou řešeny chirurgické kastrace, které probíhají v ČR rutinně bez umrtvení (děje se to i na ekologických farmách), v mnoha zemích je již řešeno jinými způsoby. Je to třeba řešit a zakázat. Co se týče masného skotu, je nutné podpořit zajištění porážky přímo v ČR nebo v sousední zemi, aby zvířata byla přepravována v co možná nejkratší době a omezilo se tak utrpení zvířat. V praxi není možné dodržet ani EU předpisy na přepravu zvířat, dotace by měly být podmíněny porážkou v ČR. Dále chybí podpora ostatní drůbeže a králíků.

ŘO David Kuna: Přípomínky směřují spíše k plnění daných zákonů, ze kterých je vycházeno při stanovení dotačních podmínek, které jdou nad jejich rámec, a to za předpokladu, že zákonné podmínky jsou plněny. Tyto připomínky je nutno řešit jinou cestou než je SP, např. změnou legislativy. Výběh pro suchostojky není celoroční, je omezen jejich dobou stání na sucho. Celoročně se však na uvedeném hospodářství dojnice střídají a žadatel je povinen zajistit nepřetržitý přístup do výběhu pro jednotlivé dojnice, které jsou v suchostojné stáji po tuto dobu ustájeny.

ŘO Josef Tabery: Zpracování produkce vázané na zemědělskou prvovýrobu je v PRV již v současné době podporováno a budeme v tomto trendu pokračovat. Mobilní porážky a zřizování porážkových míst na farmě mohou být v závislosti na platné legislativě také tématem.

Jan Stibal: K otázce krácení ocásků uvedl, že je snaha ze strany chovatelů omezovat tuto praxi, anestezie a analgezie v případě kastrací je podporována z národních dotací. Podporujeme použití manipulovatelných materiálů jako je např. sláma, ale je s tím spojen technologický problém, který by bylo vhodné podpořit v rámci investic na změnu technologie. Souhlasil s návrhem pana Špinky na kombinaci platby investiční a na VDJ prasnic ve welfarových kotcích.

Romana Šonková, Compassion in World Farming: Vítá welfarové opatření, je nutné je ale zasadit do širšího kontextu, tj. nutnost systémové změny zemědělské produkce a potravinového systému směrem k udržitelnosti, tak, aby zemědělství nepřispívalo k současným krizím. Je nutné podpořit zahájení transformace živočišné výroby na udržitelnější způsoby chovu šetrné ke zvířatům, životnímu prostředí, snižování ATM a produkující potraviny, které prospívají lidskému zdraví v souladu s Farm to Fork, Green Deal, strategií pro biodiverzitu. Podporována by měla být opatření, která nevyužívají žádnou formu klecí a individuální ustájení jak v chovech nosnic, tak v chovech králíků nebo telat dojeného skotu, dále pak se zaměřit na podporu přechodu na chov odolnějších plemen s kombinovanou užitkovostí, podporu budování venkovních výběhů nejen pro suchostojné krávy. Podpora by měla směřovat i do chovu brojlerů, podporu přechodu na pomalu rostoucí linie s nižší intenzitou osazení hal, podporu obohacení prostředí a s přístupem do venkovních prostorů zabezpečených proti riziku nálezů. Ve výkrmu prasat je nutné se zaměřit na zlepšení obohacení prostředí a management chovu podle směrnice v oblasti krácení ocasů. Nutné je rovněž řešit zlepšení podmínek přepravy zvířat využitím mobilních porážek a převozu jatečně opracovaných trupů. Závěrem vznesen dotaz, jak bude MZe reagovat ve SP na všechna doporučení EK, která se týkají např. transformace výživových doporučení ve smyslu většího podílu rostlinných potravin a snížení živočišných potravin.

ŘO David Kuna: Otázka antimikrobiální rezistence bude řešena v rámci jiné pracovní skupiny, která se bude teprve konat. Tyto podpory bereme jako komplex opatření, neboť welfare přispívá i ke snižování spotřeby ATM.

Ne všechna doporučení EK budeme schopni řešit přes SP, některé budou řešeny i přes jiné resortní politiky, záleží na dialogu s EK do jaké míry je bude SP schopen řešit.

Josef Stehlík, ASZ: Apeloval na sjednocení koeficientů VDJ u všech různých podpor, což bylo již i na programu ABK. Při měření a výpočtu plochy pro zvířata doporučil počítat i s pevnými výběhy u stáje nebo soláři při plnění welfare v produkčních stájích, které se nyní neberou v potaz. Souhlasil s uznatelným plněním podmínek u pastvin pro suchostojky, které nejsou propojeny se stájí. Upozornil na nezohlednění pastvy, jako nejvyššího možného welfare, v uvedených podporách. Vyjádřil nesouhlas s plněním welfare v robotických stájích, kde je novelou vyhlášky navrhováno navýšení lehacích boxů o 20 %. Postrádá welfarové podpory ovcí a koz.

ŘO David Kuna: Pastvu i ekologické zemědělství vnímáme jako důležitou součást welfare zvířat i zlepšování životního prostředí, a proto jsou podporovány v rámci dotační politiky formou dotací na udržování travního porostu a na ekologické zemědělství. V rámci welfare jsou řešeny dotace, které jdou nad rámec běžné legislativy v rámci určitého závazku.

Petr Coufal SChP, SPV Pelhřimov: Navrhl MZe pomoc při stanovení definice welfarových kotců pro prasnice (vyvíjejí je v rámci společnosti). Definice není nikde uvedena, každý stát má jiný návrh, a je jí nutno definovat. Je potřeba motivovat chovatele na přechod k využívání welfarových kotců, má to významný příznivý vliv na chování selat, a tím nižší úroveň infekčního tlaku i spotřeby ATM a ostatních léčiv. Podpořil i následnou dotaci na chov ve welfarových kotcích, navrhovanou panem Doc. Špinkou. Ve výkrmu prasat podpořil návrh Ing. Stibala na podporu manipulovatelného materiálu a zároveň

upozornil na problémy se stávajícími technologiemi, kde jsou např. slámou ucpávány kejdrové kanály a proto je potřeba investovat do změn technologií chovu.

ŘO Josef Tabery: Ve věci stanovení definice welfarového kotce požádal zástupce ÚZEI a odborných útvarů a ústavů o spolupráci a možnou konzultaci s EK, a aby toto vzali jako prioritu při nastavování investičních intervencí na AW.

Martiv Lev, ZS: Uvedl, že návrhy nejsou benevolentní. Podporuje pastvu u suchostojných krav, kde by měly být brány v úvahu klimatické podmínky ve vztahu na potřebu zpevněných ploch, např. u napáječek nebo krmiště.

ŘO David Kuna: O možnosti využít pro suchostojné krávy pastviny, které nepřiléhají přímo k trvalému objektu, jak je to nastaveno v současném opatření, se uvažuje. Je třeba zajistit výpočet kalkulace a prověřit možnosti kontrol ze strany platební agentury.

František Winter, ČMSZP: Vyjádřil zklamání nad neexistencí podpor pro ostatní skot (než u dojnic a jejich telat) a další druhy zvířat. Doporučil rozšířit podpory i na ekologické zemědělství. Dotázal se, jaké jiné podmínky jsou součástí podpory u suchostojných krav nad rámec podmínek v ekologickém zemědělství.

ŘO David Kuna: Podpory na základě SWOT analýzy jsou směřovány do produkčních chovů, kde je vysoká koncentrace zvířat, tedy do chovů dojnic a prasat.

Zdeněk Mlázovský, ČMDU: Uvedl, že přechod z klecových chovů na jiné chovy u drůbeže je obrovský zásah do chovu v ČR, je DU vnímáno jako velké welfarové opatření. Zároveň vyjádřil obavu z poklesu soběstačnosti ČR v produkci vajec. Dále se obává nakažové situace při umožnění venkovních chovů nosnic a odmítl zavedení těchto způsobů chovu u výkrmu kuřat. V případě dlouho rostoucích kuřat je třeba brát v úvahu soběstačnost ČR. Přeprava zvířat (drůbeže) je ze strany pohody zvířat maximálně zabezpečena, mobilní porážky je třeba řešit v širším kontextu, např. veterinární zásady.

Jarmila Dubravská, EHSV: U podpory pro posunutí připouštění brát v úvahu spíše živou hmotnost samice, úroveň vývinu než stáří. Položila dotaz na stanovení minimálního počtu 5 VDJ dojnic, zda je při výrobě mléka pro chovatele rentabilní. Dále se dotazovala, jaký přepočtený počet je u VDJ nosnic, kdy minimální počet je stanoven na 3 VDJ v případě přechodu z klecových chovů nosnic na alternativní způsoby. Upozornila na to, že se nebralo v úvahu etologické chování nosnic, kdy jedna nosnice je schopná rozeznat maximálně 12 – 20 kusů. Upozornila, že pokud budou prasnice společně s ostatními prasaty (selaty) v jednom prostoru, je zde reálné nebezpečí zalehnutí selete prasnicí. Je třeba dobře zvážit opatření v chovu prasat a vzít v úvahu početnost chovu v jiných zemích, abychom zamezily úbytku prasat chovaných v ČR a zvýšené potřebě dovozu vepřového masa, včetně vyšší hladiny uhlíkové stopy. Své připomínky zašle ještě písemně.

ŘO David Kuna: Z našeho provedeného šetření u žadatelů vyplývá, že prasničky jsou zapouštěny převážně až ve věku 250 dnů, a s tím koresponduje i zvýšení její živé hmotnosti a zlepšení její kondice. Minimální zatížení 5 VDJ je podmínkou po celou dobu závazku a prozatím ji nechceme navyšovat. Přepočtové koeficienty EUROSTAT budou zaslány spolu se zápisem.

Josef Stehlík: Připomněl směrem k porážkám, že nyní je v legislativním procesu návrh vyhlášky k umožnění porážkových míst přímo na farmách. Čeká se pouze na schválení ze strany EK, neboť

požadavek na zkracování převozů a přibližování porážkových míst vychází i z požadavků ostatních členských států EU.

ŘO Josef Tabery: Zpracování produkce vázané na zemědělskou prvovýrobu je v PRV již v současné době podporováno a budeme v tomto trendu pokračovat. Mobilní porážky a zřizování porážkových míst na farmě mohou být v závislosti na platné legislativě také tématem.

Kateřina Urbánková: Doplnila, že v ostatních státech již porážka na farmách a mobilní jatka fungují. V ČR je i schváleno, jen se nevyužívá. Na ekologických farmách fungují rodinkové způsoby chovu prasnic spolu s prasaty, kdy kojící prasnice jsou rovnou zapouštěny a z hlediska welfare fungují velmi dobře.

Romana Šonková: Doplnila, že v Lucembursku a Rakousku již zákaz klecových chovů pro nosnice platí, v Německu má platit od roku 2025 a na Slovensku 2030, takže ČR není první pionýr. O zákazu klecových chovů se jedná už i na úrovni EU, což iniciuje i MZe na Radě pro zemědělství a rybolov.

Dita Michaličková: Slepice si mohou vytvořit hierarchii maximálně do 100 kusů. V materiálech organizací na ochranu zvířat se uvádí, že nejlepší jsou malé, extenzivní chovy a veškeré velkochovy, kde je velký stres pro zvířata, brání dobrým životním podmínkám zvířat. Vítá legislativní návrh na zavedení mobilních porážek a malých lokálních jatek. Připomněla, že naším zájmem je zvíře a ne produkce, a proto upřednostňuje ekologické chovy, jako např. venkovní chovy prasat s lokálními porážkami.

Marek Špinka: Požádal o věcný přístup k diskusi a vyvarování se osobního hodnocení znalostí a názorů ostatních řečníků.

NM Pavel Sekáč: Uvedl, že nechává diskusi volný průběh, aby nikdo neměl pocit, že je omezován, nicméně chápe připomínku pana Špinky a apeluje na věcný přístup.

Daniel Falta: Navrhl umožnění změny stanovení období na provádění postřiku na mouchy vzhledem ke klimatickým změnám, a to na období květen až srpen. Uvedl, že spousta chovatelů to takto již nyní praktikuje.

ŘO David Kuna: O posunutí období provádění postřiku na mouchy budeme dále jednat při nastavování konkrétních podmínek intervence.

Petra Müllerová, kancelář europoslankyně Šojdrové: Informovala o aktuálním otevírání implementace směrnic ohledně životních podmínek zvířat v EP, a to všech základních – nosnice, krávy, prasata i všeobecná z roku 1998. Bude k tomu na jaře probíhat studie, která bude zpracovaná v červnu nebo červenci. Paní poslankyně je v této věci zpravodajkou, tak pokud budou k tomu nějaké návrhy, dotazy nebo připomínky vhodné k zapracování jak ze strany organizací, tak ze strany ČR, bude k dispozici.

NM Pavel Sekáč: Vyjádřil obavu z uvedených navrhovaných změn, resp. otvírání legislativy. Dotázal se směrem k panu Povolnému (zástupci EK), jakým způsobem dokončovat strategické plány a celou SZP, když stále běží složité debaty nad klíčovými tématy, které by měly být zohledněny v rámcovém dokumentu, nebo obecně v přístupu ČR k naplňování strategií jako jsou Biodiverzita, Farm to Fork nebo celý Green Deal. Je to komplikace na cestě k rychlému uzavření všech dokumentů. Pro představu uvedl, že pokud platí datum 1. 1. 2022 pro předložení Strategického plánu, tak potom se všemi termíny a lhůtami pro veřejná projednávání nemáme moc času na jakékoli debaty ve smyslu toho, abychom čekali na podzim, až Komise nebo Parlament uzavře debaty nad některými návrhy, právě i třeba kolem welfare. Rád by znal názor odborníků na legislativu v Komisi, jak to mají namyšlené, aby se veškeré nové reformy u jednotlivých legislativních aktů daly zakomponovat do běžící reformy SZP. Poděkoval

za pravidelnou účast paní Müllerové na pracovních skupinách a za poskytované informace, které jsou zajímavé pro všechny účastníky.

Jarmila Dubravská: Je třeba vycházet z vědeckých studií, které zpracovaly renomované univerzity a vědecké ústavy a nebyly zpracované na objednávku, ale vycházely z reality. Ekologické zemědělství má své místo, ale když 15 % produkuje 1 % potravin, tak je tam místo, aby se ti lidé starali o zvířata v malých počtech, ale není možné brát v úvahu jen jeden marginální sektor. Tři světové renomované univerzity upozornily na to, že pokud bychom měli jít tím trendem, který se teď prosazuje, tak v roce 2050 bychom potřebovali další třetinu planety na produkci potravin pro všechny lidi, a to už se počítá, že budeme mít nižší spotřebu masa i základních rostlinných komodit na 1 člověka, a to není ideální stav.

Petra Müllerová: Upřesnila, že ve zmíněném případě se jedná o zprávu, která se dostane z Parlamentu až někdy v prosinci 2021 a měla by sloužit k otevírání legislativy v Komisi v roce 2023. Nemělo by se to týkat SP, ale dalšího období. Bude se dotýkat zejména obecné směrnice na životní podmínky zvířat z roku 1998, Parlament chce být předpřipraven na další období od roku 2027.

NM Pavel Sekáč: Poděkoval za vysvětlení a uklidnění a znova poděkoval za účast paní Müllerové na jednáních.

Martina Tampierová, KZP ČR: V diskuzi postrádá návaznost welfarových opatření na kontroly ze strany SVS, ze strany dodržování podmínek a následného vyplácení podpor. V mnoha případech dochází k tomu, že velmi dobré chovy jsou sankcionovány za zjištění pochybení malého významu, kdy veterinární kontrola prohlásí, že chov je v naprostém pořádku, welfare zvířat je výborný, podmínky jsou dodržovány, nicméně chovatel nedodrží např. z praktických zootechnických důvodů např. odstavení telat z bud a tímto už dochází ke konstatování, že došlo k porušení zákona na ochranu proti týrání zvířat a je to sankcionováno neposkytnutím celé dotace. Rozumí tomu, že dotace není poskytnuta, pokud dochází k jednoznačnému týrání zvířat, ale pokud dojde k takovému pochybení, které chovatel přímo na místě vysvětlí, nemusí být takto přísně postihovány. Při nastavování nových podmínek welfare je nutné nastavit i novou komunikaci s SVS.

NM Pavel Sekáč: Uvedl, že toto bude jedna ze stěžejních bodů nového nastavení SZP. Banální porušení nebude důvodem k udělení zásadní sankce. Již v úvodních jednáních k nové SZP, tak 2 – 3 roky zpátky, byla definována banální, rychle odstranitelná pochybení, která by se neměla brát jako stěžejní, která by systém srážela do kolen a zemědělce šikanovala odebráním dotace. Vyjádřil přesvědčení, že se takovéto mechanismy do SP zakomponují a pokud to bude schváleno EK, tak lze takovýto postup akceptovat. Dále toto bude diskutováno v rámci nastavení podmínek a kontrol i se SZIF.

Jan Stibal: Podpořil názor paní Tampierové.

ŘO David Kuna: V současné době je postih v rámci opatření z pohledu porušení zákona na ochranu zvířat proti týrání jasně definován, a to porušením § 2, 4 a 5 zákona č. 246/1994 Sb. a přílohy č. 8 k nařízení vlády č. 74/2015 Sb., která se týká vymezení požadavků na prostory pro ustájení zvířat. Z tohoto jasně vyplývá, že pokud SVS zjistí skutečné porušení zákona, nejedná se o nápravné opatření nebo lehké porušení, které lze odstranit, nebo řešit jiným nástrojem, pak teprve dochází k sankci v rámci opatření DŽPZ. Je možné v rámci nastavení podmínek o tom dále jednat a spolu s odborným útvarem a SVS si ujasnit, co považovat za týrání a co za drobné porušení.

Jan Štefl, ASZ: Navrhl podporu spíše obecnějších principů, které vedou ke zlepšení pohody a života zvířat. Obecně odmítá přidávání dalších typů welfarových opatření, protože jsou složitá. Má dojem, že ČR využívá welfarová opatření jako penězovod do konkrétních kategorií živočišné výroby a nesměruje je přímo na zlepšení životních podmínek zvířat, jak to vyžaduje SZP. Uvedl příklady, kde jsou zbytečně

řešeny konkrétní podmínky jednotlivých opatření oproti tomu, aby byla řešena obecně například přístup dojnic do výběhu nebo jejich průměrná doba laktace, která je v ČR velmi nízká (3,5 roku). Navrhl proto, aby byla podpora poskytována chovatelům, kteří dosáhnou průměrné doby laktace u 50 % stáda třeba 7 – 8 let, a toto bylo např. bráno jako indikativní ukazatel přístupu k welfare zvířat. U prasat uznal, že se to ubírá správným směrem. Požádal MZe o uvedení na pravou míru uvádění zavádějících informací, které nejsou ničím podloženy, jako například zákaz klecových chovů v ČR. Již v roce 2004 se EU usnesla na výhledu zákazu klecových chovů a aktualizovala to v roce 2012. Mnoho států již na toto přešlo, Rakousko a Německo vynechali přechod na obohacené klece a přešli rovnou na podporu volných výběhů, voliérové chovy atd. Doporučil do SP zahrnovat strategické věci, aby nebylo tolik sledovaných indikátorů, abychom zlepšovali welfare spíše globálně. Je také třeba řešit welfare u jiných druhů a kategorií hospodářských zvířat, nejen prostřednictvím národních dotací.

NM Pavel Sekáč: Uvedl, že v případě využívání obohacených klecí pro nosnice, které zmínil pan Štefl, je to schválená strategie, konzultovaná v rámci EU, kterou si nelze vyčítat a není vhodné se vracet do minulosti. Současné trendy jsou dynamické a ČR na to reaguje. Upozornil, v otázce podpory dalších kategorií zvířat, že rozpočet není neomezený a bude muset dojít k selekci toho, co je klíčové pro danou podporu do budoucna a bude prací nás všech zajistit dostatek finančních prostředků ze státního rozpočtu v rámci spolufinancování. K návrhu pastevních chovů např. u ovcí a koz v rámci welfaru, zdůraznil, že podpora je poskytována na zlepšení stávajících podmínek, a k tomu v tomto případě nedochází, neboť se neposouváme nad baseline.

ŘO David Kuna: V rámci welfare jsou řešeny dotace, které jdou nad rámec běžné legislativy a běžné praxe v rámci určitého závazku.

Vázat dotace na produkci v rámci II. pilíře nelze, nicméně lze uvažovat o určitých investičních pobídkách pro zajištění a zpracování produkce.

Bohumil Belada: DŽPZ je pouze jedním z opatření PRV, kde existují ještě další, jako např. AEKO, EZ a dále existují také národní podpory welfare, proto je třeba se na to podívat v kontextu. K otázce klecových chovů reagoval, že není pravda, že EK tvrdila dopředu, že klece zruší. EK vydefinovala obohacenou klec a tak to schválila, avšak neřekla, že ji zruší. Uvedl, že je třeba sledovat evropskou legislativu a usilovat o to, aby rozhodnutí EK platila pro všechny země a chovatelé dopředu věděli, co je čeká. Chovatelé zvířata netýrají, snaží se o to, vytvořit jim co nejlepší podmínky, ale je to vždy kompromis mezi tím, aby to zvíře mělo welfare, aby byli ochráněni lidé, kteří se o ně starají a tím, aby bylo dostatek potravin pro evropské občany, jejichž počet se neustále zvyšuje. Vyjádřil přesvědčení, že se jde správným směrem.

NM Pavel Sekáč: Uvedl, že toto jednání o ničem jiném než o kompromisu není. Je potřeba, aby chovatelé v určitém produkčním zaměření, měli prostor pro transformaci, pro přechod, který by je nezlíkvidoval. Aby ti, kteří u toho budou chtít setrvat, měli k dalšímu podnikání motivaci.

Kateřina Urbánková: Potvrdila, že přechod na EZ je opravdu velký skok, a proto by měl být tento přechod z hlediska animal welfare do té platby započítán. Domnívá se, že čím více se budeme přibližovat ke skutečnému animal welfare, tím větší bude vůle dofinancovat zemědělství ze státního rozpočtu.

NM Pavel Sekáč: Souhlasil s potřebou přesvědčování o správném směru, aby dofinancování bylo jednodušší.

Dita Michaličková: Ještě před vstupem do EU, při vyjednávání, bylo zřejmé, že dojde k zákazu klecových chovů, i když si chovatelé prosadili tzv. obohacené klece. Směrnice pro zákaz konvenčních klecí

vstoupila v platnost v roce 1999, všichni drůbežáři věděli, že konec klecí se blíží. Je si vědoma, že zásadní otázkou je nasycení lidí. V roce 2019 světoví vědci uvedli, že rostlinná strava je hlavní příležitostí ke zmírnění a přizpůsobení se změně klimatu, a proto je třeba dát se tímto směrem. V současné době je velká část rostlinné produkce určena pro spotřebu zvířat, místo toho, aby šla přímo pro nasycení lidí. Je proto potřeba snižovat konzumaci živočišných produktů, abychom zachránili život na planetě.

NM Pavel Sekáč: Doporučil se vrátit k jednání o welfare zvířat a nediskutovat o zrušení jejich chovu.

Jan Štefl: Reagoval, že na otázku zvyšování počtu lidí a na jejich výživu je třeba se dívat globálně. Lidé nepřibudou v Evropě a potenciál zemědělské výroby se nachází jinde. České zemědělství by mělo být soběstačné i vzhledem ke klimatickým změnám. Dále uvedl, že při plánování welfarových titulů nepadl návrh na snížení jejich byrokracie. Pokud by se tituly zredukovaly a pohlédlo se na ně globálně, platba by byla obecně na VDJ a nemuseli bychom se zabývat detaily. Zemědělci jsou si vědomi, že zdravá zvířata budou mít lepší produkci. Je si vědom toho, že EK chce odpoutávat dotace od produkce, ale obecná platba na VDJ, jako např. v Polsku, je méně byrokraticky náročná.

NM Pavel Sekáč: Vyjádřil nesouhlas s tím, že Afrika bude budoucí produkční oblastí vzhledem k poklesu spodních vod téměř o 40 % do 50 let, jak uvádí izraelská studie. USA a Izrael směřují investice do podpory těchto oblastí, aby se i demograficky nehýbaly a stabilizovaly se i s ohledem na zhoršující se klimatické podmínky.

ŘO David Kuna: Obecně jsou podpory na základě SWOT analýzy směřovány do produkčních chovů, kde je vysoká koncentrace zvířat, tedy do chovů dojníc a prasat. Platba je stanovena na základě dodatečných nákladů nebo újmy, není to běžné hospodaření. Je stanovena baseline, která vychází z požadavků dané národní a evropské legislativy, a od které se platba odvíjí. V rámci SP nelze hradit za plnění daných směrnic. Dále vycházíme z Akčních plánů a programů ministerstva i Strategie, které nás někam posouvají a nejsou všechny obsaženy ve SP. Konkrétní specifické návrhy na podporu dalších druhů a kategorií zvířat nebyly v předchozích pracovních skupinách předloženy, pokud je někdo má, zašlete je. S národními dotacemi vytváříme navrženými podporami doplňkovost. Legislativa pro welfare je primárně stanovena pro stáje, pro ustájená zvířata, ale i pro zvířata na pastvě a ve výběžích a my musíme reflektovat to, že ta opatření, která musí jít nad rámec běžné legislativy nebo té, která je vyžadována, proto skutečně musíme určit něco navíc, co by bylo tím dodatečným nákladem nebo újmou v rámci např. pastevního chovu.

Chat

Společnosti pro zvířata, Dita L. Michaličková: je zásadní si uvědomit, že zvířata jsou pro chovatele výrobním nástrojem, žijí z nich, jak se k nim chovatelé chovají? Naše zkušenosti z mnoha případů týrání hospodářských zvířat, s opomíjením péče, nezájmem orgánů o skutečné vyřešení a záchranu zvířat jsou negativní a případy strádání hospod. zvířat se řeší často jejich převozem na jatka. Pro nás jsou to živí tvorové a opatření pro welfare zvířat má tuto skutečnost zohledňovat. S bagatelizací této samozřejmosti jsme se strany chovat. svazů a také úředníků setkávali mnoho let a nepřekvapuje nás. Nicméně vítáme že se konečně pod tlakem EU a veřejnosti situace pomaličku mění.

Návrh zlepšení životních podmínek selat v prvních 7 dnech po porodu – vyloučení krácení ocásků, zavedení kontrol

U selat mladších 7 dnů se zkracují ocásky bez aplikování analgetik. Nicméně zkracování ocásků samo o sobě nezabrání kousání ocasů, protože významná část prasat se zkrácenými ocásky má poškození ocasu. Směrnice 2008/120 / ES o minimálních normách pro ochranu HZv zakazuje rutinní uštipování ocasu u selat (přičemž nedávná studie ukázala, že u 77% selat byly ocásky zkracovány ve 24 zemích EU zapojených do studie). V ČR dle platných předpisů nelze tento zákrok provádět rutinně, jen v odůvodněných případech, nicméně zkracování ocásků se rutinně v chovech provádí. **Prevenčí okusování ocásků je obohacení prostředí v chovech selat, větší prostor, znalost svých prasat (pokud jedno začne okusovat, je nutné jej separovat) a pravidelná kontrola v chovech (!).**

Návrh zlepšení životních podmínek selat – vyloučení chirurgické kastrace selat

Chirurgická kastrace bez použití analgetik a anestezie, přesto že je provedena v prvním týdnu života selat, je stresující a silně bolestivý zákrok, otevřená rána z důvodu následných infekcí zvyšuje mortalitu selat. Za nejpřirozenější a dle vědeckých studií finančně i organizačně nejméně náročnou alternativou, je výkrm kanečků, který je rozšířen v řadě evropských zemí (Velká Británie, Irsko, Portugalsko, Španělsko). Kančí pach lze úspěšně eliminovat výběrem vhodného genotypu (u zušlechtěných plemen byla sledována nižší tvorba pachových látek), výživou, prostředím (čistota ustájení hraje zásadní roli) a zejména porážkovou hmotností.

Základní podmínkou při výkrmu kanečků je organizace odděleného výkrmu prasat podle pohlaví a dodržení max. dobu výkrmu do věku 180 dní při dosažení 90–100 kg živé hmotnosti podle intenzity výživy, přičemž prasničky lze vykrmovat do vyšších hmotností (120 až 130 kg).

Návrh – obohacené prostředí u prasat – podle možnosti technologie, nejen zavěšené řetězy a pneumatiky

Návrh – podpora celoročního přístupu dojníc a jaloviček do výběhu, jehož část je pevná; podpora dlouhověkosti dojníc. Podestýlka ze slámy – určitě. Separát – definice, složení?

Návrh – zákaz zkracování ocásků jehňat, ovcí použitím gumového kroužku nebo uštipnutím bez anestezie

Návrh – vyloučení dlouhotrvající přepravy a porážka zvířat v ČR nebo v sousední zemi: podmíněnost dotací na masný dobytek jeho porážkou v ČR nebo max. v sousední zemi (podpora lokálních malých jatek a mobilních jatek); přeprava všech kategorií maximálně do 8 hodin a drůbeže do 4h – podpora lokálního zpracování a export masa, jatečných pŮlek, genetického materiálů. To je v souladu s legislativou EU a je v souladu s důkazy o trvalém ohromném utrpení zvířat během dlouhotrvající přepravy a jejich další mučení a brutální zabíjení v zemích severní Afriky a Blízkého východu (zejména), což je také v rozporu s legislativou EU.

Nařízení rady (ES) č. 1/2005 ze dne 22. 12. 2004 o ochraně zvířat během přepravy a souvisejících činností a o změně směrnic 64/432/EHS a 93/119/ES a nařízení č. 1255/97, uvádí:

*„Obecné podmínky pro přepravu zvířat Nikdo nesmí provádět ani nařídit přepravu zvířat způsobem, který jim může **přivodit zranění nebo zbytečné utrpení.**“ (Kapitola 1, článek 3)“*

*„ZPŮSOBILOST K PŘEPRAVĚ 1. Zvířata mohou být přepravována pouze tehdy, jsou-li pro plánovanou cestu způsobilá, a všechna zvířata musí být přepravována **za podmíněk, které zaručují, že nedojde k jejich zranění nebo zbytečnému utrpení.**“ ...“udržet pro všechna zvířata v dopravním prostředku **teplotu v rozsahu 5 °C až 30 °C s tolerancí +/- 5 °C podle venkovní teploty**“*

Nařízení také uvádí povinnost členských zemí, aby přijaly opatření, pokud dochází k porušování ustanovení nařízení.

Evropský soudní dvůr: předpisy platí i mimo EU

V platnosti je také rozsudek Evropského soudního dvora č. C-424/13 z roku 2015, že přeprava zvířat do třetích zemí nemůže být povolena, **pokud tam nejsou dodržována ustanovení**

nařízení Rady č. 1/2005. Bohužel, navzdory tomuto rozsudku, se exporty do třetích zemí z EU a z ČR stále ve velkém povolují, ročně stamilióny zvířat, z ČR desítky až stovky tisíc. <http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=C-424/13>

V roce 2019 bylo v rámci EU a mimo EU exportováno 1 618 145 656 zvířat – ovcí, skotu, drůbeže a prasat. Z toho 4 504 992 ovcí, prasat a skotu do zemí mimo EU. Jak takový export vypadá a zabíjení zvířat v těchto zemích: www.stoptransport.cz

Další důležitou oblastí je značení živočišných produktů podle welfare zvířat: Dle Eurobarometru (2016) bylo zjištěno, že 47% občanů EU „nevěří, že v současné době existuje dostatečný výběr produktů v obchodech a supermarketech, které by splňovaly dobré životní podmínky zvířat. Instituce EU vzaly tento požadavek vážně - v květnu 2020 vydala Evropská komise řadu oznámení, ve kterých stanoví směry politiky EU k dosažení klimatické neutrality v zemědělsko-potravinářském odvětví („strategie Farm-to-Fork“). Evropská komise ve své strategii označuje označování jako ústřední nástroj, který spotřebitelům poskytuje vysoce kvalitní informace, pokud jde o úroveň udržitelnosti výroby potravin, nutriční hodnotu potravin, jakož i informace pro spotřebitele týkající se dobrých životních podmínek zvířat. V tomto posledním bodě Evropská komise oznámila přijetí označování o dobrých životních podmínkách zvířat v EU. Česká republika by z důvodu konkurenceschopnosti měla co nejdříve nastavit vlastní a přehledný systém hodnocení úrovně welfare chovu pro označování produktů s lepším welfare. Aby byla zajištěna transparentnost pro spotřebitele, rozsahznačení týkajícího se dobrých životních podmínek zvířat, by měl dále pokrývat **celý dodavatelský řetězec: chov, výkrm, přepravu a porážku, tj. být víceúrovňový. Nejlépe např. „Typ ustájení, podestýlka, výběh, druh mrzačení, “ +“ další welfarové ukazatele (číslo)“.** Welfare značení se osvědčilo u produkce vajec, kdy navíc spotřebitelé vidí i původ země vajec a mohou dát přednost vejcím z ČR.

Děkuji pane Štefle, o krátkém věku "spotřeby" dojníc a důležitosti motivovat k jejich dlouhověkosti jsem také mluvila. zároveň jde i o to, aby pastvina splňovala základní požadavky: zdroj pitné vody, možnost úkrytu před počasím, aby pastviny nebyly na podmáčené půdě (často dávají dobytek na zaplavovaná území podél řek, bohužel). Dita Laura Michaličková, www.stoptransport.cz

Reakce MZe:

Nelze souhlasit s tvrzeními, že by chovatelské svazy a veterinární inspektoři bagatelizovali situaci v oblasti welfare hospodářských zvířat.

Ústřední veterinární správa Státní veterinární správy zpracovává každoročně koncepci plnění legislativních požadavků jako tzv. Program ochrany zvířat, a uvedené činnosti následně vyhodnocuje. Místně příslušné krajské veterinární správy SVS a na území hlavního města Prahy Městská veterinární správa SVS (KVS) vykonávají dozor nad dodržováním povinností uložených chovatelům a ostatním fyzickým a právnickým osobám na úseku ochrany zvířat a péči o jejich pohodu podle jejich územní příslušnosti.

K projednávání přestupků, správních deliktů a zvláštních opatření vyplývajících z porušení povinností na úseku ochrany zvířat podávají jednotlivé KVS podněty a závazná odborná vyjádření obecním úřadům obcí s rozšířenou působností (ORP), které projednávají a ukládají příslušné sankce nebo zvláštní opatření. ORP zpětně informují KVS o výsledcích správního řízení. Na základě kontrolního zjištění mohou KVS v případě porušení právních předpisů vydávat také rozhodnutí o závazném pokynu k odstranění zjištěných nedostatků. Trvalou snahou SVS je uvedenou činnost analyzovat a zvýšit efektivnost dozorových akcí.

Vyšetřování trestné činnosti na daném úseku provádí Policie ČR v součinnosti se státním zastupitelstvím. V roce 2020 bylo v chovech hospodářských zvířat provedeno celkem 2700

kontrol, při kterých bylo zkontrolováno 8 783 436 zvířat. Z těchto kontrol bylo těch se závadou zjištěno 425.

Česká republika považuje za důležité pracovat na přetrvávajících otázkách a problémech souvisejících s nejasným výkladem některých ustanovení NR 1/2005. Pro zvýšení úrovně podmínek, za kterých se zvířata přepravují, jsou nezbytné jasné legislativní požadavky a EK by měla podporovat jejich jednotné dodržování napříč EU i subjekty ze třetích zemí. ČR má za to, že by se na úrovni EU měl analyzovat současný právní rámec a ve sporných částech přijmout opatření, která povedou ke sjednocení výkladu a zvýšení vymahatelnosti požadavků na přepravu zvířat. Souhlasíme s tím, že Komise musí provést opatření, tak aby přeprava byla prováděna ke zvířatům šetrnějším způsobem a eliminovaly se známé opakující se problémy. Důležité jsou dvě stěžejní oblasti: teplotní podmínky přepravy zvířat a účinnost a vymahatelnost nařízení Rady (ES) č. 1/2005 na území mimo EU.

Problémy spojené s dlouhotrvající přepravou jsou známy a v rámci ČR jsou průběžně přijímána opatření k jejich řešení.

ČR podpořila Závěry Rady pro zemědělství a rybolov o celounijním označení poskytujícím informace o dobrých životních podmínkách zvířat v prosinci 2020. Podle členských států (ČS) značení živočišných produktů má potenciál dalšího zlepšení podmínek chovu v celé EU. Nový systém označování by měl zajistit transparentní přenos informací o těchto hodnotách v potravinovém řetězci. Harmonizované označení by poskytlo informace u potravin, které byly vyrobeny v souladu s normami pro dobré životní podmínky zvířat přesahujícími aktuálně platné minimální právní požadavky. EK s podporou Rady i EP zahájí prozkoumání možností takového označování, kteřé by mělo mít dobrovolnou povahu. Koncept značení je přímo v souladu se strategií od zemědělce ke spotřebiteli vedoucí k udržitelnému zemědělství v Evropě. Rozsah značení a další s tím související otázky budou předmětem dalších jednání na úrovni ES.

Miloslav Sikyta – KZP ČR

dobrý den, za KZP ČR děkujeme za možnost se zapojit do pracovní skupiny. Podněty: u dotačního titulu suchostojné dojnice by se měl zařadit požadavek výstup za stáje do výběhu by měl být zpevněný v min. cca 15 m², mnoho stájí má problém s přechodem i když se řádně nastele, dále podpořit stáje s robotickým dojením, dnes těchto stájí přibývá a do budoucna díky problémům s kvalitní lidskou obsluhou dojíren ještě přibude. V rámci welfare by tyto stáje měly být TOP. Co se týče lehacích boxů je dobré mít dobrou velikost, ale každá kráva by měla mít v rámci kotce svůj lehací box. Jinak si nejslabší dojnice /většinou prvotelky/ nelehnu a rotují kotcem.

Špínka Marek – VÚŽV

- OPATŘENÍ: volné ustájení v produkční stáji s boxovými loži – minimální celková plocha lehacího prostoru stáje činí 2,90 m²/1 dojnici v případě jednořadého uspořádání boxů, 2,60 m²/1 dojnici v případě protilehlého uspořádání dvou řad boxů a 2,22 m²/1 dojnici v případě použití kombiboxů, Znamená to, že musí mít každý jednotlivý box tyto rozměry, nebo je možné dosáhnout plochy na dojnici i tím, že snížím počet dojnic a zachovám dosavadní rozměry boxů? To by byla špatná možnost
- Turnusový provoz prasnic: bude v něm stanoveno, že se skupiny prasnic se nebudou míchat? Nebo toto nebude podmínkou opatření, ale jde jen o celý turnus do sekce, v rámci které se složení skupin prasnic bude měnit?
- Velmi podporuji pana Stibala a další: podpora pro technologické systémy chovu prasat, které budou umožňovat stlaní slámou! Přinese to velmi efektivní zlepšení mnoha stránek welfare, i vnímání chovu prasat veřejností.

- LOGICKY Pro dojený skot – krávy:
Podpora pro venkovní prostory, vyšší podpora pro chov na pastvě!!
Podpora, pokud suchostojky venku; vyšší podpora, pokud i dojnice laktující venku!!

Anne Dostálová – VÚŽV

Přesto bych venkovní chovy obecně doporučila. Pracujeme výhledově pro delší období a nálezová situace se může změnit. Venkovní chovy, pokud jsou dobře vedené, jsou jednoznačně na špičce welfare. I z pohledu vnímání veřejnosti.

Reakce MZe

U intervence pro suchostojné krávy je podmínkou nastýlat slámou v místech přístupu do výběhu v rozsahu 5 m² na jednu suchostojnou krávu, o zpevněných plochách lze diskutovat při stanovování konkrétních podmínek v rámci dalších jednání pracovních skupin.

Výstavbu robotických dojíren lze již v současné době podpořit v rámci projektových opatření Programu rozvoje venkova a v tomto trendu bude pokračováno i nadále.

U intervence na zvětšení lehacího prostoru se měří celkové rozměry lehacích prostor dojnic, tedy např. pokud má žadatel stáj s boxovými loži, SVS změří celkovou plochu všech boxů ve stáji, v případě ustájení ve skupinových či porodních kotcích změří SVS plochu kotce. Naměřené údaje budou porovnávány s počtem dojnic evidovaných v ústřední evidenci a stanovenou minimální celkovou plochou lehacího prostoru na jednu dojnici dle typu ustájení. V případě menších rozměrů jednotlivých boxových loží, než je stanoveno podmínkou dotace, je tímto způsobem zajištěn v objektu vyšší počet boxů, než je dojnic, které si pak mohou vybrat místo pro ulehnutí. Do měřené plochy se nezapočítávají krmné, hnojné nebo pohybové chodby, dojírny, apod. Zároveň musí být při výpočtu zohledněna skutečnost, že počet zvířat ve volném ustájení není větší než počet boxů, resp. kombiboxů (toto vychází z doposud platného znění vyhlášky č. 208/2004 Sb.). Pokud by pro splnění podmínky navýšení jednotlivých lehacích boxů bylo potřeba provádět stavební úpravy stávajících ustájovacích prostor, už by se nejednalo o platbu na zvíře, nýbrž o investiční intervenci.

U Intervence pro prasnice je turnusový provoz řešen pouze z hlediska provádění účinné desinfekce v rámci jednorázového naskladnění a vyskladnění označených sekcí na porodnách prasnic v uvedených objektech na celém hospodářství. Mezi jednotlivými turnusy musí ponechat ustájovací prostor prázdný po dobu minimálně 24 hodin. Jednotlivé sekce na porodnách musí být stavebně odděleny.

Pastva, jako důležitá součást welfare zvířat i zlepšování životního prostředí, je podporována v rámci dotační politiky formou dotací na udržování travního porostu (AEKO, EZ, ANC).

Zaslané dotazy

ČMSZP

1) INTERVENCE NA ZVÍŘATA:

a. zabraňující žádat ekologickým zemědělcům – Hospodářství, na kterých jsou chována způsobilá zvířata, nejsou zařazena do systému ekologického zemědělství. Navrhujeme, aby bylo odstraněno toto pravidlo, které diskriminuje ekologické zemědělce, a to ve všech intervencích. Toto pravidlo z našeho pohledu nemá své opodstatnění a nevychází z žádného nařízení EK. Strategie F2F vybízí k motivace EZ, tedy uzavírat tak významné opatření pro subjekty, kteří dělají takzvaně „něco navíc“ by mohlo být kontraproduktivní. Navrhujeme, ať jsou určeny sazby pro EZ a konvenční odděleně, tak jak tomu je v návrhu u režimu AEKO – ošetřování cen. trav. porostů. Po argumentaci MZe bychom Vás chtěli požádat o podrobný

rozpis finanční újmy u všech opatření a v případě, až budou známy alokace i jejich následné plnění. Respektive předpokládané % reálných kompenzací.

Reakce MZe

Bude vedena další diskuze o možnosti podpory na snižování výskytu hmyzu i v ekologických chovech. Nicméně je nutné vzít v úvahu skutečnost, že navrhované intervence musí jít nad rámec běžné praxe a běžné legislativy nebo té, která je vyžadována, proto skutečně musíme určit něco navíc, co by bylo tím dodatečným nákladem nebo újmou.

b. Opatření welfare zvířat pouze pro vybrané skupiny zvířat. Welfare zvířat z legislativy EU nevymezuje pouze skupinu mléčných krav, prasat a nosnic. Prosíme o rozšíření této skupiny minimálně o KBTPM a jak již bylo zmíněno v předchozích odstavcích chovatele v EZ, kteří jdou nad požadavky zákona. Proto žádáme o doplnění skupin pro přepočítání VDJ.

Reakce MZe

Podpory na základě SWOT analýzy jsou směřovány do produkčních chovů, kde je vysoká koncentrace zvířat, tedy do chovů dojníc a prasat.

Pastevní chov masného skotu, ovcí a koz je běžnou chovatelskou praxí, podpora v rámci intervencí na welfare je poskytována na zlepšení stávajících podmínek, a k tomu v tomto případě nedochází, neboť ji nelze posunout nad baseline. Nevznikají tak vícenásledky, které by mohly být zahrnuty do kalkulací pro sazby.

Pastevní chov skotu, ovcí či koz je nepřímo podporován v rámci plošných dotací na údržbu trvalých travních porostů – AEKO EZ, kdy žadatel je povinen splňovat stanovenou minimální intenzitu chovu hospodářských zvířat na ha obhospodařovaného trvalého travního porostu. Zvláště jsou podporovány tzv. pasené managementy.

Do pastevního chovu masného skotu je dále směřován soubor národních podpor v rámci dotačního titulu 20.D. Zlepšení životních podmínek skotu chovaného v systému chovu bez tržní produkce mléka.

Podpora pastevního chovu monogastrů nebyla doporučena odpovědnými pracovníky SVS vzhledem k nálezové situaci (ptačí chřipka, mor prasat). Tyto způsoby chovu byly vyloučeny z podpor i na základě dlouhodobého výhledu do roku 2027, kde EK doporučuje zabránit riziku šíření Afrického moru prasat a řešit další nálezové situace.

2) INVESTICE

Žádáme o doplnění i ostatních skupin, a to zejména masných krav, skupiny koz, ovcí, ale i s ohledem na nejasný vývoj epidemiologický vývoj i např. veškerou drůbež i tu vodní. Pokud investice mají být mířeny na welfare, jak se bude odlišovat toto investiční opatření od klasické 4.1.1.? Z našeho pohledu je představený návrh diskriminační k ostatním skupinám zvířat. Tzn. projekty tak, jak je uvedeno v návrhu, by zvýhodnily bez reálného důvodu pouze mléčné krávy, prasata a nosnice. Pokud tedy investiční opatření chcete otevřít, je třeba se zaměřit i na alternativní možnosti chovu, které přinesou zvýšení welfare zvířat.

Reakce MZe

Projekty zaměřující se výhradně na konkrétní investice do welfare zvířat budou realizovány v rámci intervencí zaměřených na welfare. Všechny ostatní projekty budou způsobilé v intervenci Investice do zemědělských podniků. Konkrétní vymezení bude upraveno v národních prováděcích předpisech (Pravidlech pro žadatele).

3) Pozn. Negativně vnímáme i legislativní návrhy na snížení standardu.

Pro upřesnění např. možnost navýšit počet zvířat oproti počtu boxů v poměru 1,2 : 1 (viz Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 208/2004 Sb., o minimálních standardech pro ochranu

hospodářských zvířat, ve znění pozdějších předpisů; Č.j. předkladatele: 25107/2020-MZE-11191), které by uměle zvýšilo welfare dojnic.

Reakce MZe

Návrh zmíněné vyhlášky doposud neprošel celým legislativním procesem, není tedy stále ještě v platnosti, a proto se nedá brát jako baseline pro potřeby stanovení podmínek dotací. Nicméně navrhované pravidlo by se týkalo pouze jasně definovaných robotických provozů, nikoli ostatních stájí.

Závěr

- Členům PS bude zaslána prezentace, zvukový záznam a do 14 dnů zápis vč. vypořádání připomínek. Možnost zasílat připomínky je stále otevřená.
- V rámci odborné pracovní skupiny k intervenci Dobré životní podmínky zvířat budou dále diskutovány konkrétní podmínky navržených intervencí.
- Předmětem dalších diskusí bude i možnost zapojení ekologických chovů do navržených podpor.

NM Sekáč na závěr poděkoval za konstruktivní přístup a pozval účastníky na další jednání pracovních skupin k SZP.